

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jany HEJNOVÉ

Formování mikroregionální identity Východních Krkonoš na příkladu obce Horní Maršov. Diplomová práce. UK v Praze, PŘF, KSGRR, Praha 2007, 88 s. a 23 příloh.

Posuzovaná práce si klade „...za cíl především analyzovat úroveň regionální identity a samotného procesu institucionalizace regionu jak na úrovni mikroregionální (modelové území Svazku obcí Východní Krkonoše), tak i na úrovni lokální (zájmové území obce Horní Maršov...“ (s. 71). Řešení takového tématu vyžadovalo vskutku interdisciplinární přístup, a to mj. proto, že utváření (dávám přednost českému synonymu) nejen mikroregionální identity je složitý a dlouhodobý proces, do něhož vstupuje řada faktorů historických, geografických (tj. zejména fyzicko-, sociálně-, kulturně- a regionálně geografických, etnologických a environmentálních). Přitom metodologické přístupy uvedených geografických disciplín zaznamenaly v poslední době významné posuny a do popředí se dostává právě výzkum marginálních oblastí a regionální identity. Její posilování je v procesu sjednocování EU a globalizace nezbytné, neboť pouze diverzita každého systému je jedním ze zdrojů jeho odolnosti vůči vnějším i vnitřním vlivům systém narušujících. Řešení tematiky této DP právě na příkladě periferní oblasti, v níž se před více než padesáti lety podstatně změnila národnostní struktura obyvatelstva i její socioekonomický charakter, bylo poněkud obtížné. Procesy hledání a utváření regionální (místní) identity v takových oblastech je však třeba zkoumat“ a navíc srovnávat s jinými regiony, které byly osídleny v sice vzdálenější, přesto „mladé“ srovnatelné minulosti (např. v Severní Americe).

Práce je vhodně strukturována do 4 kapitol (vedle úvodu). Diskuse teoreticko-metodologických otázek je založena na početném souboru literatury, který je velmi dobře zpracován. Obsahuje překvapivě velké množství titulů týkajících se přímo zkoumaného regionu (kap. 3) či Horního Maršova (kap. 4), heuristika je zpracována nadprůměrně. V těchto kapitolách autorka zkoumá v kontextu teorie A. Paasiho formování mikroregionální identity v souvislostech procesu institucionalizace regionu, kvantitativního i kvalitativního vyhodnocení demografického vývoje, využití krajiny metodikou LUCC (rozdíly v LU ZÚJ při hranici a v nižších polohách), analýzy stavu a významu drobných staveb v krajině na příkladě dvou sídelních jednotek a procesy formování regionální, resp. lokální identity mikroregionu Východní Krkonoše, resp. H. Maršova. Oceňuji důslednou aplikaci historického přístupu, využití historicko-kartografické metody, fotografií z minulosti a současnosti, jakož i srovnávání v prostoru těch klíčových faktorů a prvků, které obě identity formovaly. V případě vývoje LU podle ZÚJ kvituji zařazení údajů z r. 1896. Ty na úrovni Česka a v níže položených regionech zaznamenaly zásadní obrát od extenzivního vývoje LU k intenzivnímu. Diagram na s. 47 dokládá, že k tomu došlo zatím jen zčásti, neboi vůbec ne – tamní LU totiž i zemědělství odpovídaly přírodním podmínkám. Výsledky svého výzkumu J. Hejnová zdařile a přehledně shrnuje v závěru DP (s. 71–73), přičemž nejvýznamnější výsledek je formulován v posledních řádcích 2. odstavce na s. 72.

V práci ovšem najdeme drobné nedostatky, např. dost citací je převzato z druhé ruky (z prací D. Worstera – autorce ovšem zjevně nedostupných), její poněkud zjednodušená Worsterova definice environmentálních dějin se odvolává na práci, kterou v seznamu lit. nenajdeme. U diagramů bych namísto škály modré barvy používal škálu barvy s lépe odlišitelnými stupni (např. od slabě červené k tmavohnědé). Styl textu je čtivý, netrpí formálními nedostatky, kvalita grafik a tabulek, zejména v textu, je velmi dobrá.

Jana Hejnová svou diplomovou práci dokázala efektivně využít poznatky a dovednosti získané studiem, vytvořit si a analyzovat datovou základnu, vybrat vhodné metody její analýzy a vyhodnocení výsledků, v návaznosti na přístupy „klasiků“ pojímat téma práce v širších časoprostorových souvislostech. Prokázala tím schopnost samostatné tvůrčí práce. Proto mohla dospět k závěrům a poznatkům, které určitě „neskončí v šuplíku“. Soudím, že tato DP byla zpracována nad úrovní kladenou katedrou na magisterské práce. Proto rád doporučuji diplomovou práci Jany Hejnové k obhajobě.

Praha, 23. 9. 2007

RNDr. Leoš Jeleček, CSc.